

ENGELLİ HAKLARI

Soru - Engellilerin hangi hakları vardır?

- 2022 Aylık Hakkı
- Gelir Vergisi İndirimi
- Emlak Vergisi İndirimi
- Özel Tüketim Vergisi İndirimi (ÖTV)
- Gümrük Vergisi İndirimi
- Tıbbi, Medikal Ve Eğitim Araç Gereçleri İçin KDV İndirimi
- SHÇEK Evde Bakım Aylığı
- EKPS/Kura ile Atama Hakkı
- Engelli İş Kurma Projeleri
- Korumalı İşyeri Projeleri
- Engelli Kimlik Kartı Hakkı
- Engelli Park Yeri Kullanım Kartı
- Ulaşım İndirimleri Hakkı
- Muhtaç Aylığı (Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından)
- Elektrik, Su, Doğalgaz ve Gsm tarife indirimleri (Kurum İnisiyatifi Dahilinde)
- Engelliler için AÖF Harç İndirimi Hakkı
- Müze ve Ören Yerleri İndirim Hakkı
- Rehabilitasyon Merkezlerinden Yararlanma Hakkı
- Ve Diğer İndirimler ve Haklar bulunmaktadır. Ayrıca engelli vatandaşları 5378 sayılı Engelli Hakları Kanunu bulunmaktadır. Ancak yasa haricinde bulunan yardım, indirim ve diğer haklar kurum inisiyatifi dahilindedir.

Soru - İşe Yerleştirilme Taleplerini Karşılama Yetkisi Hangi Kurumlardadır?

"Engelli kişilerin devlet memuru olarak istihdamları Devlet Personelinin Başkanlığı koordinasyonunda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca, işçi olarak istihdamları ise Türkiye İş Kurumu tarafından yapılmaktadır."

Soru - İŖe Girmek Ve eŖitli Kurumlara Engelli Eleman Alınıp Alınmayacağına İliŖkin Bilgileri Öğrenmek İin Hangi Yol İzlenmelidir?

"Engelli kadrosuna devlet memuru olarak atanmak iin öncelikle yapılacak olan merkezi sınava girmek gerekmektedir. Devlet memurluğuna iliŖkin sınav duyurusu Devlet Personel Başkanlığınca yapılmakta olup Resmi Gazete ve ilgili kurumun Web sitesinde yayımlanmaktadır. ayrıntılı bilgi iin: (<http://rega.basbakanlik.gov.tr/>), (www.basbakanlik-dpb.gov.tr)

Engelli bireylerin iŖçi olarak iŖe yerleŖebilmesi iin Türkiye İŖ Kurumu'na (Türkiye İŖ Kurumu İl Müdürlüklerine veya www.iskur.gov.tr adresinden) baŖvuru yapabilirsiniz."

Soru - 4857 Sayılı İŖ Kanunu Kapsamındaki İŖyerlerinin Engelli alıŖtırma Zorunluluğuna Ne Kadardır?

"İŖverenler, elli veya daha fazla iŖçi alıŖtırdıkları özel sektör iŖyerlerinde yüzde üç engelli, kamu iŖyerlerinde ise yüzde dört engelli ve yüzde iki eski hükümlü iŖçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun iŖlerde alıŖtırmakla yükümlüdürler. Aynı il sınırları iinde birden fazla iŖyeri bulunan iŖverenin bu kapsamda alıŖtırmakla yükümlü olduğu iŖçi sayısı, toplam iŖçi sayısına göre hesaplanır.

Özel sektör iŖverenlerince bu madde kapsamında alıŖtırılan 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi engelli sigortalılar ile 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen korumalı iŖyerlerinde alıŖtırılan engelli sigortalıların, aynı Kanunun 72 nci ve 73 üncü maddelerinde sayılan ve 78 inci maddesiyle belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait iŖveren hisselerinin tamamı, kontenjan fazlası özürlü alıŖtıran, yükümlü olmadıkları halde engelli alıŖtıran iŖverenlerin bu Ŗekilde alıŖtırdıkları her bir engelli iin prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait iŖveren hisselerinin yüzde yüzü Hazinece karşılanır.

Engellilerin istihdamı konusunda iŖverenler iin yasal zorunluluk yanında teŖviklerde söz konusudur. İŖyeri; mevzuatlarla belirtilen engelli sayısından daha fazla engelli alıŖtırırsa veya alıŖan engellilerin engel derecesi % 80 den fazla olursa veya herhangi bir kanuni yükümlülüğü olmamasına karşı engelli alıŖanı varsa iŖveren tarafından ödenen sigorta priminin tamamı hazine tarafından karşılanmaktadır."

Soru - 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa Tâbi Kurum Ve Kuruluşlarda İstihdam Edilmesi Gereken Engelli Oranı Ne Kadardır?

"Devlet Memurları Kanununa göre; kurum ve kuruluşlar çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %4 oranında engelli personel çalıştırmak zorundadır. %4'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (taşra teşkilatı dahil) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır "

Soru -)Engelli İşçi Veya Memur Çalıştırmamanın İşverene Getirdiği Bir Yaptırım Var mıdır?

"Kamu ve özel sektör işverenlerinden sorumluluğunu yerine getirmeyenlerden her ay çalıştırmadığı her engelli için belli bir miktar para cezası kesilmektedir. Engelli memur çalıştırmamanın herhangi bir müeyyidesi bulunmamaktadır."

Soru - Engelli İstihdam Etme Sorumluluğunu Yerine Getirmeyen İşverenlerden Toplanan Ceza Paraları Hangi Amaçlar İçin Kullanılmaktadır?

"Engelli istihdam etme sorumluluğunu yerine getirmeyen işverenlerden toplanan ceza paraları, engellilerin meslekî eğitim ve meslekî rehabilitasyonu, kendi işini kurma ve bu gibi projelerde kullanılmak üzere Türkiye İş Kurumuna aktarılmaktadır."

Soru - İşyerlerinde Engellilere Yönelik Ne Tür Düzenlemeler Yapılmaktadır?

"Engelli, Eski Hükümlü ve Terör Mağduru İstihdamı Hakkında Yönetmeliğe göre işverenler, işyerlerini, imkânlar ölçüsünde, engellilerin çalışmalarını kolaylaştıracak şekilde hazırlamak, sağlıkları için gerekli tedbirleri almak, mesleklerinde veya mesleklerine yakın işlerde çalıştırmak, işyerleriyle ilgili bilgi ve yeteneklerini geliştirmek, çalışmalarını için gerekli araç ve gereçleri sağlamak zorundadır. Engelliler, yapabilecekleri işler dışında sağlıklarına zarar verecek diğer işlerde çalıştırılmaz. Uygun koşulların varlığı halinde çalışma sürelerinin başlangıç ve bitiş saatleri, engellinin durumuna göre belirlenir." denilmektedir."

Soru - Özelleştirilen Veya Özelleştirilme Kapsamına Alınan Kamu Kuruluşlarında Çalışan Engellilerin Yasal Hakları Nelerdir?

"Kapatma ve tasfiye hâllerinde işten çıkarılma durumunda iş kaybı tazminatı, engellilere, kanunun diğer çalışanlara tanıdığı hakların iki katı oranında ödenir.

İlgili Kanun Maddesi: 5398 sayılı "Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"

.....Bu Kanuna göre özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların (iştirakler hariç) özelleştirmeye hazırlanması, özelleştirilmesi, küçültülmesi veya faaliyetlerinin kısmen ya da tamamen durdurulması, süreli ya da süresiz kapatılması veya tasfiye edilmesi nedeniyle; bu

kuruluşlarda iş sözleşmesine dayalı olarak ücret karşılığı çalışanlardan iş sözleşmeleri tâbi oldukları iş kanunları ve toplu iş sözleşmeleri gereğince tazminata hak kazanacak şekilde sona ermiş olanlara, kanunlardan ve yürürlükteki toplu iş sözleşmelerinden doğan tazminatları dışında ilave olarak iş kaybı tazminatı ödenir. Ayrıca bunların mesleklerinde geliştirilmesine, bir meslekte yetiştirilmesine veya meslek edindirilmesine ilişkin eğitim giderleri ile yeni iş bulmalarına katkı sağlamak amacıyla yapılacak giderler Özelleştirme Fonundan karşılanır. Engelli personele (ilgili kanunların öngördüğü I, II ve III. derece), bu maddede belirtilen tutarın iki katı olarak iş kaybı tazminatı ödenir. İş kaybı tazminatı ödenmesi ve sağlanabilecek diğer hizmetlere ilişkin işlemler Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür.”

Soru - Engellilere Yönelik Meslekî Eğitim Faaliyetlerini Hangi Kurum/Kuruluşlar Yürütmektedir?

"Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde İşitme Engelliler Çok Programlı Liseleri, Ortopedik Engelliler Meslek Liseleri, zihinsel engellilere yönelik Meslekî Eğitim Merkezleri, İş Eğitim Merkezleri ve Yetişkin Zihinsel Engelliler İş Eğitim Merkezleri özürülere yönelik meslekî eğitim programları düzenlenmektedir. Bu kuruluşların meslekî eğitim faaliyetlerinden yararlanmak isteyen kişiler Ankara'daki kuruluşlar için Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğüne, illerdeki kuruluşlar için il Millî Eğitim Müdürlüklerine başvurabilirler."

Soru - Engellilere Yönelik Meslek Edindirme Kurslarını Hangi Kurum/Kuruluşlar Düzenlemektedir?

"Türkiye İş Kurumu ve MEB Çıraklık Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü özürülere yönelik meslek edindirme kursları düzenlemektedir."

Soru - Bakım Gereksinimi Olan Engelli Yakını Bulunan Memurların Tayininde Kolaylık Sağlanmakta mıdır?

"5378 sayılı Engelliler Kanunu 21'inci maddesiyle 657 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir:

EK MADDE 39.- Devlet memurlarının, hayatını başkasının yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede Engelli olduğu sağlık kurulu raporu ile tespit edilen eşi, çocukları ile kardeşlerinin, memuriyet mahalli dışında resmî veya özel eğitim ve öğretim kuruluşlarında eğitim ve öğretim yapacaklarının özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından belgelendirilmesi hâlinde, ilgilinin talebi üzerine eğitim ve öğretim kuruluşlarının bulunduğu il veya ilçe sınırları dahilinde kurumunda bulunan durumuna uygun boş bir kadroya ataması

yapılır."

Soru - Engellilerin Tayin ve Nakillerinde Başka Özel Hükümler Var mıdır?

"Atama, tayin ve nakiller; konuya ilişkin mevzuatlar çerçevesinde ilgili kurumlar tarafından yapıldığından tayin ya da nakil ile ilgili girişimlerin söz konusu kurumlar nezdinde şahsen yapılması gerekmektedir."

Soru - Engelli Çocuğu Olan Çalışan Anneler İçin Özel Bir Düzenleme Var mıdır?

" Sosyal güvenlik reformu olarak bilinen 5510 sayılı Kanunla, sosyal güvenlik sistemimize getirilen yeni bir düzenleme ile başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malul çocuğu bulunanların, 01.10.2008 tarihinden sonra geçen prim ödeme gün sayılarının dörtte biri, prim ödeme gün sayıları toplamına eklenecek. Eklenen bu süreler emeklilik yaş hadlerinden de indirilecek. Yapılan bu düzenleme ile engelli çocuğu olan kadınlara erken emeklilik hakkı tanınmıştır."

Soru - Engelli Memurlar Gece Nöbeti Ve Gece Vardiyası Tutacaklar Mıdır?

"Engelli memurlara isteği dışında gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilmeyecektir."

Soru - Engelli Bireyler Erken Emekli veya Malülen Emekli Olmak İçin Nereye Müracaat Etmelidir ?

"Engellilerin emeklilik işlemleri diğer çalışanlarda olduğu gibi ilgili SGK tarafından yapılmaktadır. Engelliler erken emeklilik ya da malülen emeklilik işlemlerini SGK'a müracaat ederek başlatabilirler."

Soru - Sosyal Güvencesi Olan Engelli Bireylerin Sağlık Giderleri Nasıl Karşılanmaktadır?

"Sosyal güvencesi olan engelli bireylerin tedavi, muayene, ilaç, tetkik ve ortez-protez ihtiyaçları bağlı oldukları sosyal güvenlik kuruluşu tarafından katkı payı alınarak karşılanmaktadır"

Soru - Tedavi Giderleri Kendi İmkânları İle Karşılایamayan Ve Sosyal Güvenlik Kapsamında Bulunmayan Engelli Bireylerin Tedavi Giderleri Nasıl Karşılanmaktadır?

"Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşunun güvencesi altında olmayan ve yeterli ödeme gücü bulunmayan engelli bireyler GSS uygulamasından faydalanmaktadır. Bu kapsamda tedavi, muayene, ilaç, tetkik, diş tedavisi ve ortez-protez ihtiyaçları temin edilmektedir."

Soru - Sosyal Güvencesi Olmayanlar Ortopedik ve Diğer Yardımcı Araç ve Gereçleri Nasıl Alabilir?

"Ortopedik ve Diğer Yardımcı Araç ve Gereçler Sgk tarafından karşılanmaktadır. SGK'ya başvuruda bulunabilir."

Soru - Tekerlekli Sandalyenin Bedelini Kim Öder?

"Tekerlekli sandalyenin giderleri SGK tarafından karşılanmaktadır."

Soru - İşitme Cihazının Bedelini Kim Öder?

"Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Talimatı gereğince ödeme yapılır. Cihazların ödenmeyen kısımları olmama halinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarından sağlanması Valilik ve Kaymakamlıklardan talep edilebilir."

Soru - Hasta Alt Bezinin Bedeli Ödeniyor mu?

"Hastalığı nedeniyle "mesane veya rektum" kontrolü olmadığının (çocuklar için en az iki yaşını tamamlamış olmak kaydı ile) ve hasta altı bezi kullanması gerektiğinin belirtildiği uzman hekim raporuna dayanılarak reçete düzenlenmesi halinde ihtiyaca binaen kullanılması öngörülen hasta alt bezine ait fatura bedelleri birer aylık devreler halinde Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenir. "

Soru - Engellinin Sahip Olduğu Konutta Vergi Muafiyeti Var mıdır?

"5378 Sayılı Engelliler Kanunu'nun 22'inci maddesi buna ilişkin düzenlemeyi içerir. Madde 22.- 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ""gazilerin,"" ibaresinden sonra gelmek üzere ""engellilerin,"" ibaresi eklenmiştir. Buna göre; 200 metrekareden küçük tek konutu olan engelliler emlak vergisinden muaftır."

Soru - Malûl Ve Engelliler Tarafından Gümrük Vergisinden Muaf İthal Edilecek Başka Eşya Var mıdır?

"Engelliler eğitimi, çalışması veya fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimlerine yönelik olarak özel suretle imal edilmiş olup, malûl ve engellilerin kendi kullanımları için getirdikleri veya onlara yardım sağlanması amacıyla yönelik olarak kamu yararına faaliyette bulunan dernekler ile Sağlık Bakanlığınca yetki verilmiş kurum ve kuruluşlarca ithal edilen ve Kararnamede sayılan eşyalar gümrük vergilerinden muaftır.

Bu eşyalar:

Görmeyenler ve kısmen görenler için eğitsel, bilimsel veya kültürel gelişimlerine yönelik olmak üzere özel surette imal edilmiş matbu yayınlar, kabartma baskılar ve kağıtları, braille kağıdı, beyaz bastonlar, yazı ve kelime işlem makineleri, konuşan kitaplar, kasetçalarlar, büyütücü televizyon ekranları, elektronik yer saptayıcı ve engel dedektörü, saatler ve diğer parçalar vb.

Ortopedik cihazlar (motorlu veya motorsuz koltuklar, bisiklet, motosiklet, koltuk değnekleri, protez organlar vb.)

İşitme engellilerin işitmesini kolaylaştırmaya mahsus cihazlar.

Vücut kusur veya noksanlığını gidermek amacıyla üstte veya elde taşınan veya vücudun içine yerleştirilen diğer cihazlar.

Eğlence merkezleri için özel oyun ekipmanları gibi eşyalardır.

Özel olarak malûl ve engellilerin kullanımına mahsus olan ve eşya ile birlikte getirilen parça, yedek parça ve standart aksesuarlara veya bu eşyanın bakım, kontrol, ayarlama ya da tamiri için gerekli olan aletler de muafiyet kapsamındadır. Söz konusu parça, yedek parça ve aksesuarlar ile sair aletlerin eşyanın ithalinden sonra getirilmesi halinde muafiyetin uygulanması için bunların muafeten ithal edilen eşya ile ilgili olduklarının tevsik edilmesi gerekir.

Bu eşyaların muafeten ithaline ilişkin talepler, doğrudan eşyanın getirildiği Gümrük İdaresine yapılır. Gümrük İdaresi'nce eşyanın Kararname kapsamında ve kararnamede sayılan eşya olması halinde ithaline izin verilir."

Soru-56)Taşıtlarda Katma Değer Vergisi Var mıdır?

"3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda, engel dereceleri % 90 ve daha fazla olan malûl ve engellilerin kendi adlarına kayıt ve tescil edilmiş olan taşıtlar yanında engel dereceleri % 90 dan az olan malûl ve engellilerin adlarına kayıt ve tescilli olan ve engellilik haline uygun özel tertibatlı veya özel tertibatlı hale getirilmiş taşıtlar için, istisnai bir düzenleme bulunmamaktadır. Malûl veya engelliler tarafından iktisap edilen veya ithal edilen taşıtlar genel KDV oranına tabidir. "

Soru - H Sınıfı Sürücü Belgesi Nedir ve Nasıl Alınır?

"Özel tertibatlı olarak imal, tadil ve teçhiz edilmiş motosiklet veya otomobil türünden araçları kullanacak engelliler H sınıfı ehliyet almak zorundadır. H sınıfı sürücü belgesine ilişkin düzenlemeler Karayolları Trafik Yönetmeliği'nde yer alır.H sınıfı ehliyet almak için, "Özel

tertibatl araç kullanabilir” ibaresi olan sağlık kurulu raporu ile birlikte sürücü kurslarına müracaat edilmelidir. H sınıfı ehliyet kurslarında, kursiyerler trafik ve ilkyardım derslerinden sorumludurlar. Motor dersinden muaftırlar. Dört haftalık teorik ders süresi vardır. Geri kalan sürede de direksiyon eğitimi alınır.H sınıfı ehliyeti ömür boyu kullanmak veya belirli aralıklarla güncellemek, alınacak Sağlık Kurulu Raporunda kesinlik kazanır. El veya ayakta ortopedik engel olanlar ve işitme engelliler H sınıfı ehliyeti ömür boyu kullanabilir "

Soru - Tek Gözü Olanlar (Monoküler) Sürücü Belgesi Alabilir mi?

"26 Eylül 2006 tarih ve 26301 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürücü Adayları ve Sürücülerde Aranacak Sağlık Şartları İle Muayenelerine Dair Yönetmelik”de belirtilen usul ve esaslar dahilinde tek gözlüler ehliyet alabilmektedir "

Soru - Engelli Bireyin Eğitim Hakları Nelerdir ?

"Engelli bireyler temel eğitim ilkeleri doğrultusunda genel eğitim, özel eğitim ve mesleki eğitim görme haklarını kullanabilmektedirler.

5378 sayılı Engelliler Kanunu'nun 15. Maddesinde “Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelli çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve engelli olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır.” ibaresi yer almaktadır.

Engel türü ve derecesine göre engelli çocuklar genel eğitim sisteminde normal sınıflarda veya engel türü ve düzeyine göre ayrılmış olan özel eğitim sınıflarında eğitim alabilmektedirler. Bununla birlikte engelli çocukların normal eğitim sınıflarında normal gelişim gösteren akranlarıyla, sosyal ve eğitimsel açıdan birlikteliklerinin sağlanabilmesi için eğitim politika ve uygulamalarında temel yaklaşım kaynaştırma eğitimi ile sağlanmaktadır.

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin zorunlu öğrenim çağı: Okul öncesi dönemi de içine alan 3-14 yaş olarak belirlenmiştir. Ülkemizde eğitime ihtiyacı olan engellilere yönelik MEB sorumludur. Engellilere yönelik erken eğitim 0-6 yaşından başlayarak eğitim ve öğretim hizmetlerinde MEB nın yanı sıra üniversitelerin ilgili bölümlerinden de bilgi ve yönlendirme hizmetlileri alınabilir."

Soru - Özel Eğitim Hizmetlerinin Yasal Dayanağı Nedir?

"Özel eğitim hizmetleri 573 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 31.05.2006 tarih ve 26184 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren “Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği” nde belirtilen esaslar doğrultusunda yürütülür."

Soru - Özel Özel Eğitim Merkezlerinden Hizmet Almak İçin Nereye Başvurmak Gereklidir?

"Hastaneden alınan "eksiksiz" doldurulmuş "engelliler için sağlık kurulu raporu" ile ikamet edilen ilçede bulunan Rehberlik Araştırma Merkezlerine müracaatta bulunulmalıdır."

Soru - Eğitsel Değerlendirme Ve Tanılama Nedir?

"Rehberlik Araştırma Merkezlerinde, bireyin tüm gelişim alanındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterliliklerinin değerlendirilmesi amacıyla nesnel, standart testler ve engelli bireyin özelliklerine uygun ölçme araçlarıyla yapılan tüm uygulamalardır."

Soru - Eğitsel Değerlendirme Ve Tanılama İçin Gerekli Belgeler Nelerdir ?

"Engelli bireyin velisinin veya okul/ kurum yönetiminin yazılı başvurusu,
Okula/ kuruma kayıtlı engelli bireyin bireysel gelişim raporu,
İkametgâh belgesi, Engelliler için sağlık kurulu raporu"

Soru - Özel Eğitim Ücretlerinin Ödemesi Hangi Kurum Tarafından Yapılmaktadır?

" Özel eğitime ihtiyacı olduğu "Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu" tarafından tespit edilen tüm engelli bireylerin yararlandığı özel eğitim hizmetlerine ilişkin ödemenin Bütçe Uygulama Talimatı ile belirlenen kısmı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır. Bu miktar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından özel eğitim hizmeti veren kuruma ödenmektedir."

Soru - Engelli Bireyin Ailesine Yönelik Eğitim Hizmetleri Nasıl Verilmektedir?

"Aile eğitimi tüm eğitim kademelerindeki özürü bireyin eğitimine katkı sağlamak "rehberlik ve danışmanlık" hizmetlerini içeren bir eğitimdir.

Aile Eğitim Hizmetleri Rehberlik ve Araştırma Merkezleri Özel Eğitim okul ve Kurumları, kaynaştırma uygulamaları yapılan okullar tarafından hazırlanan ve yürütülür. İhtiyaç halinde bu hizmet evlerde de yürütülebilir"

Soru - Üniversite Sınavına Giren Engelli Öğrenciler İçin Ne Tür Kolaylıklar Sağlanmaktadır?

"Üniversite sınavına giren engelli öğrenciler için gerekli fiziksel düzenlemeler yapılmaktadır. Ortopedik ve görme engelliler için uygun düzenlenmiş sınav mekanları hazırlanmakta, görme engelliler ve az görenler için 30 dakikalık ek sınav süresi verilmekte, sınav sorularını okuyacak ve söylenecek yanıtları yazacak uygun eğitimde ve düzgün diksiyonlu "yardımcı refakatçi" eşliğinde sınava girme olanağı tanınmaktadır."

Soru - Engelli Üniversite Öğrencilerine Sağlanan Kolaylıklar Nelerdir?

"Başarılı ve ihtiyaç sahibi engelli öğrencilere Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından öncelikli olarak öğrenim kredisi, katkı kredisi ve yurt tahsisi yapılmaktadır.

20.06.2006 tarih ve 26200 sayılı resmi gazetede yayımlanan "Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği" gereğince üniversitelerde, öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırmak için gerekli tedbirleri almak ve bu yönde düzenlemeler yapmak üzere "Engelliler Danışma ve Koordinasyon Birimi" oluşturulması sağlanmıştır"

Soru - Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrencilerin Okullara ve Kurumlara Erişiminin Ücretsiz Sağlanması Projesi nedir? Proje kapsamında hangi öğrencilerin ücretsiz taşınması gerçekleştirilmektedir?

"Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrencilerin Okullara ve Kurumlara Erişiminin Ücretsiz Sağlanması Projesi" özel eğitime gereksinim duyan çocukların okullara erişiminin ücretsiz sağlanması ile eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve engelli öğrencilerin okumaya teşvik edilmesi amacıyla Başbakanlık Özürsüzlük İdaresi Başkanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim, Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü işbirliğinde hazırlanmıştır. Proje kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki;

Görme Engelliler Okullarında,

İşitme Engelliler Okullarında

Ortopedik Engelliler Okullarında

Otistik Çocuklar Eğitim - İş Eğitim Merkezlerinde

Zihinsel Engelliler Okullarında

Uyum Güçlüğü Olanlar Okulunda

Özel Eğitim Okulları Bünyesinde Anasınıfında

Özel Eğitim Sınıflarında eğitim alan öğrenciler ücretsiz taşınmaktadır."

Soru-69)Engelli Kimlik Kartı Nedir, Hangi Kurum Tarafından Verilmektedir?

"19.07.2008 tarihli ve 26941 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Engelliler Veri Tabanı Oluşturulmasına ve Engellilere Kimlik Kartı Verilmesine Dair Yönetmelik" gereği engellilere tanınan hak ve hizmetlerden yararlanmada kullanılmak üzere engelli kişilere verilen kimlik kartıdır. Engelli kimlik kartı Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri aracılığı ile düzenlenmektedir. "

Soru - Engelli Kimlik Kartı Kimlere Verilmektedir?

" Engelli kimlik kartı, doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle meydana gelen bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal ve sosyal yeteneklerini yüzde kırk (%40) veya daha yüksek bir oranda kaybeden ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan engelli bireylere verilmektedir."

Soru - Engel Oranında Değişiklik, Soyadı Değişikliği, Kimliğin Kaybolması Veya Deforme Olması Durumunda Nereye Müracaat Edilir?

"Engelli kimlik kartları; içerdığı bilgilerin değişmesi, kaybedilmesi, çalınması veya herhangi bir nedenle kullanılamaz hale gelmesi durumunda, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri tarafından yeniden düzenlenir."

Soru - Engelli Kimlik Kartı Engelli Sağlık Kurulu Raporu Yerine Geçer Mi?

" Engelli kimlik kartı engelli sağlık kurulu raporu yerine geçmez. Kimlik kartına sahip her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, mevzuatta münhasıran engelli kişilere tanınan hak ve hizmetlerden yararlanır. Kimlik kartı alıp almamak engelli kişinin isteğine bağlıdır "

Soru - Yurtdışında Yaşayan Türk Vatandaşı, Yaşadığı Ülke Makamlarınca Düzenlenen Engelli Sağlık Kurulu Raporu ile Engelli Kimlik Kartı Alabilir Mi?

"Yabancı ülkede yaşayan Türk vatandaşlarımızın yaşadığı ülke makamlarınca verilmiş olan engelli sağlık kurulu raporu Türkiye'de geçerli değildir. Engelli kimlik kartı almak üzere, mevzuat gereği yetkili hastanelere müracaat ederek yeniden engelli sağlık kurulu raporu almaları gerekmektedir."

Soru - Engelli Kimlik Kartı İle Ülkemizde Engelli Kişilere Sağlanan Hak Ve Hizmetler Nelerdir?

"Bilindiği üzere, 12.07.2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanunla, ""4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun""da yapılan değişiklikle; engelliler, yaşlılar, şehit yakınları, gaziler ve gazi yakınlarına yönelik ücretsiz veya indirimli seyahat hakkı verilmiş olup, bu haktan yararlanmaya ilişkin usul ve esaslar da Bakanlığımızca hazırlanarak 04.03.2014 tarihli ve 28931 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "" Ücretsiz veya İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliği"" ile belirlenmiştir.

Buna göre;

Engelliler için sağlık kurulu raporuyla % 40 ve üzerinde engelli olduğunu belgeleyen Türk vatandaşlarının kendileri, ağır engellilerin ise kendileri ile birlikte birden fazla olmamak üzere beraber seyahat ettikleri refakatçileri.

- Engel oranı %40 ve üzerinde olan engelli bireylere,

- Ağır engelli bireylerin birlikte yolculuk ettikleri en fazla bir refakatçisine

demiryolları ve denizyollarının şehir içi ve şehirlerarası hatlarından, belediyelere, belediyeler tarafından kurulan şirketlere, birlik, müessese ve işletmelere veya belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehir içi toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz olarak yararlanma hakkı 6495 sayılı kanun ile verilmiştir.

Engelli kişilerin faydalanacakları hak ve indirimler; ilgili kurum, kuruluş veya yerel yönetimler tarafından belirlenmektedir. Bunun yanında bazı kamu ve özel sektör kuruluşlarının, engelli kimlik kartı, nüfus cüzdanına işlenmiş engellilik bilgisi ya da engellilere verilen sağlık kurulu raporunu esas alarak engellilere sağladığı kolaylıklar bulunmaktadır. Bu indirimler ve/veya oranları zaman zaman ilgili kurumlar tarafından değiştirilebilmektedir."

Soru-75)Belediyelerin Şehir İçi Ulaşımında Engelli Kişilere Sağladığı Ücretsiz/İndirimli Seyahat Hakkı İle Diğer Bazı İndirim Ve Kolaylıklar Nasıl Uygulanmaktadır?

Şehir içi toplu taşıma araçları engelli vatandaşlara ve ağır engelli olan engellilerin refakatçilerine ücretsizdir."

Soru - Şehirlerarası Yolcu Otobüslerinde Engellilere İndirim Nasıl Uygulanmaktadır?

"Şehirlerarası yolcu otobüslerinde engelli vatandaşlara %30 indirim yapılmaktadır.

Soru - Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Tarafından Engellilere İndirim Nasıl Uygulanmaktadır?

"Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Engelli vatandaşlarımıza ve refakatçilerine ücretsizdir."

Soru - Türk Hava Yolları Tarafından Engellilere İndirim Nasıl Uygulanmaktadır?

"Türk Hava Yolları, yüzde 40 ve üzeri oranda engelli olan yolculara, uygulanabilir ücretler üzerinden tüm iç hatlarda yüzde 20 ve dış hatlarda yüzde 25 indirim sağlamaktadır. İndirimden faydalanmak isteyen % 40 ve üzeri oranda engelli kişilerin, engelli kimlik kartı veya sağlık kurulu raporu veya "Engelli" ibaresi bulunan nüfus cüzdanlarını ibraz etmeleri

gerekmektedir. Ayrıca, 'refakatçi ile seyahat etmelidir' ibaresi bulunan doktor raporunun ibraz edilmesi halinde, engelli yolcu ile aynı seferde seyahat edecek bir refakatçisine tüm iç ve dış hatlarda uygulanabilir ücretler üzerinden indirim sağlanmaktadır."

Soru - Müze Ve Ören Yeri Girişlerinde Engellilere İndirim Nasıl Uygulanmaktadır?

" Müze ve ören yerlerine, engelliler ile bir refakatçisi, gaziler, şehit ve gazilerin eş ve çocukları, 65 yaş ve üstü Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları kimliklerini ibraz etmek suretiyle ücretsiz biletle girmektedirler. "

Soru - Milli Parklar, Tabiatı Koruma Alanları Ve Tabiat Parklarına Girişinde Engellilere İndirim Nasıl Uygulanmaktadır?

" Engelliler, harp malulü ve gaziler ile bunların eşleri, çocukları, ve anne babalarından, kimliklerini ibraz etmek suretiyle milli parklar, tabiatı koruma alanları ve tabiat parklarına girişte ücret alınmamaktadır. "

Soru - GSM Şebekelerinde (Cep Telefonlarında) Uygulanan İndirimli Tarife Nasıldır?

"GSM operatörleri, engelli kişilere özel tarifeler uygulanmaktadır."

Soru-Fiziksel Çevrenin Engellilerin Ulaşabilirliğine Uygun Düzenlenmesi Nasıl Sağlanacak?

"Kentsel yaşamın engellilerin ulaşabilirliğine uygun olarak düzenlemesi amacıyla şu yasal düzenlemeler yapılmıştır:

572 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ardından İmar Mevzuatında yapılan düzenlemelerle yapılı çevrenin engelliler için ulaşılabilir kılınması amaçlanmıştır. 6 Haziran 1997 tarihli 572 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1. maddesiyle, 3194 Sayılı İmar Yasası'na bir madde eklenmiş ve "Fiziksel çevrenin engelliler için ulaşılabilir ve yaşanabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda Türk Standartları Enstitüsü'nün ilgili standartlarına uyulması zorunludur" hükmü getirilmiştir. Buna göre hazırlanan İmar Yönetmeliklerinde de; açık alanlarda (yol, otopark, park, yaya bölgesi, meydan ve kaldırımlarda) ve umumi yapılarda (okul, hastane, alışveriş merkezi, sinema, vb.) ulaşılabilirliğinin sağlanması için TSE standartlarına uygun düzenleme yapılması hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca; 5378 sayılı Engelliler Yasasında; aşağıdaki maddeler kentsel yaşamın engellilerin ulaşılabilirliğine uygun düzenlemesi amaçlıdır. Söz konusu yasanın ilgili maddeleri şunlardır: Geçici Madde 2.- Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol,

kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde engellilerin erişilebilirliğine uygun duruma getirilir.

Geçici Madde 3.- Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler, şehir içinde kendilerince sunulan ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerinin engellilerin erişilebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alır. Mevcut özel ve kamu toplu taşıma araçları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde engelliler için erişilebilir duruma getirilir.”

Öte yandan, 2006/18 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nde de mevcut resmi yapıların ve umuma açık her türlü yapının engellilerin erişilebilirliğine uygun duruma getirilmesi için kamu kuruluşları ve yerel yönetimlerce eylem planları hazırlanması, bu düzenlemelerin TSE standartlarına uygun olmasına dikkat edilmesi istenmektedir"

Soru-Oturulan Konutta Engele Uygun Düzenlemeler Yaptırılabilir mi?

"Kat mülkiyeti yasasına tabi olan apartman, site vb. konutlarda yaşayan kişiler getirilen yasal düzenleme ile engeline uygun düzenleme yaptırma olanağına sahip olmuşlardır. 5378 sayılı Yasanın 19. maddesinde;

Madde 19- 23.6.1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 42 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir. Engellilerin yaşamı için zorunluluk göstermesi hâlinde, proje tadili kat maliklerinin en geç üç ay içerisinde yapacağı toplantıda görüşülerek sayı ve arsa payı çoğunluğu ile karara bağlanır. Toplantının bu süre içerisinde yapılamaması veya tadilat talebinin çoğunlukla kabul edilmemesi durumunda; ilgili kat malikinin talebi üzerine bina güvenliğinin tehlikeye sokulmadığını bildirir komisyon raporuna istinaden ilgili mercilerden alınacak tasdikli proje değişikliği veya krokiye göre inşaat, onarım ve tesis yapılır. İlgili merciler, tasdikli proje değişikliği veya kroki taleplerini en geç altı ay içinde sonuçlandırır. Komisyonun teşkili, çalışma usûlü ile engellilerin kullanımından sonraki süreç ile ilgili usûl ve esaslar Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından müştereken hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.” hükmü eklenmiştir.

Ayrıca Yasa hükmünde sözü edilen komisyonun kuruluş ve çalışma usûlleri ile ilgili “Yapılarda Engellilerin Kullanımına Yönelik Proje Tadili Komisyonları Teşkili, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” 22 Nisan 2006 tarih ve 26147 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir."

Soru-Engelliler İçin Ayrılmış Park Yerlerinin İşgalini Önlemeye Yönelik Bir Düzenleme Var mıdır?

"5378 Sayılı Engelliler Kanunu'nun 31'inci maddesi buna ilişkin düzenlemeyi içerir.

Madde 31.- 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 61 inci maddesinin birinci fıkrasına (n) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent ve ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

(o) Engellilerin araçları için ayrılmış park yerlerinde,

(o) bendinin ihlâli hâlinde para cezası iki kat artırılır."

Soru - Aynı Nakdi Yardım (Yiyecek, Giyecek, Para Yardımı) Yapılmakta mıdır?

"Muhtaç durumda olup, herhangi bir sosyal güvenliği olmayan kişiler; İl veya ilçedeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına başvuruda bulunarak, aynı ve nakdi yardımlardan yararlanabilirler.

Ayrıca, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü 'nce muhtaç durumdaki ailelerin çocuklarının bakımına destek için aynı ve nakdi yardımlar yapılmaktadır. Muhtaç olup, engelli çocuğunun bakımında güçlükler yaşayan aileler bu yardımdan yararlanmak için İllerinde bulunan İl Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğüne müracaat edebilirler."

Soru - Medyada Engellilerin Şiddet ve Ayrımcılığa Tabi Tutulmamasını Önlemeye İlişkin Koruyucu Tedbirler Var mıdır?

"5378 Sayılı Engelliler Kanunu'nun 37'inci maddesi buna ilişkin düzenlemeyi içerir

Madde 37.- 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (u) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(u) Kadınlara, güçsüzlere, engellilere ve çocuklara karşı şiddetin ve ayrımcılığın teşvik edilmemesi."

Soru - Engelli Bireylerin Ticari Hayatta ve Noter İşlemlerinde Ayrımcılığa Uğramalarını Önleyen Düzenlemeler Var mıdır?

"5378 sayılı Engelliler Kanununun 50. maddesiyle; Türk Ticaret Kanunu'nun 668. maddesinde yer alan ve görme engelli bireylerin polişe altına attıkları imzanın usulen tasdik edilmiş olmadıkça geçerli olmayacağına ilişkin hüküm ve Borçlar Kanunu'nun 14. maddesinde yer alan ve görme engelli bireylerin imzalarının usulen tasdik edilmedikçe

bağlayıcı olmayacağına ilişkin hüküm kaldırılmıştır. Bu yöndeki diğer değişiklik ise, Noterlik Kanunu'nun 73. maddesine ilişkindir. 5378 Sayılı Engelliler Kanunu'nun 23 ve 24'üncü maddeleri buna ilişkin düzenlemeyi içerir.

Madde 23.- 18.1.1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 73'üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İlgilinin işitme, konuşma veya görme engelli olması:

Madde 73. Noter, ilgilinin işitme, konuşma veya görme engelli olduğunu anlarsa, işlemler engellinin isteğine bağlı olmak üzere iki tanık huzurunda yapılır. İlgilinin işitme veya konuşma engelli olması ve yazı ile anlaşma imkânının da bulunmaması hâlinde, iki tanık ve yeminli tercüman bulundurulur.

Madde 24.- 1512 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bir noterlik işleminde imza atılmış veya imza yerine geçen el işareti yapılmış olmasına rağmen, ilgilisi ister veya adına işlem yapılan ve imza atabilen görme engelliler hariç olmak üzere noter, işlemin niteliği, imzayı atan veya el işaretini yapan şahsın durumu ve kimliği bakımından gerekli görürse, yukarıdaki fıkradaki usûl dairesinde ilgili, tanık, tercüman veya bilirkişinin parmağı da bastırılır. Mühür kullanılması hâlinde parmağın da bastırılması zorunludur.

Söz konusu hükmün değişiklikten önceki hali sağır, dilsiz ya da görme engelli kişilerin noterdeki işlemlerinin iki tanık huzurunda yapılmasını zorunlu kılmaktaydı. 5378 sayılı Kanun'un 23. maddesi ile bu zorunluluk kaldırılmış ve işlemlerin tanık huzurunda yapılması, engelli kişinin isteğine bırakılmıştır. Böylece, engelli bireyin fikrini alan ve yasal haklarını kendi istek ve taleplerine göre kullanmalarını sağlamaya çalışan bir yapı öngörülmüştür. 13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile görme engellileri doğrudan ilgilendiren ve görme engellinin imzasının geçerli kabul edilmesi için şahit bulundurma durumunun görme engellinin isteğine bağlı hale getirildiği imza hususuyla ilgili kanunun 213. Maddesi şu şekilde düzenlenmiştir:

MADDE 213- 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir."Görme engellilerin talepleri halinde

imzalarında şahit aranır. Aksi takdirde görme engellilerin imzalarını el yazısı ile atmaları yeterlidir"

Soru - Engelli Bireylerin Oy Kullanmaları Sırasında Yapılan Düzenlemeler Nelerdir ?

"572 sayılı KHK'nın aşağıdaki maddeleri bu konu hakkındaki düzenlemeleri içerir:

Madde 25- 24/2/1972 tarihli ve 1543 sayılı Genel Nüfus Yazımı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Ek Madde 1- Yazım kurulları, engellilerin, engellilik durumlarını belirtmek suretiyle yazımını sağlayacak tedbirleri alırlar. Herkes, kendisinin veya aile fertlerinin engelliliği ile ilgili bilgileri gerçek şekilde yazdırmaya, gerekirse sağlık kurulu raporunu göstermeye mecburdur. Bu maddede belirtilen engellilik durumlarının tanımlanması için Sağlık Bakanlığı ile işbirliği yapılır.”

26.04.1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 36. maddesine göre seçmen kütüğü yazımı sırasında, seçmenin oyunu kullanmasını engelleyecek bir engelliliği varsa, forma kaydedileceği ifade edilmiştir. Sandıkların konulacağı yerlerin belirlenmesinde seçmenin oyunu kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde verebilmesi gözetilmesi ve engelli seçmenlerin oylarını rahatlıkla kullanabilmeleri için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği aynı Kanununun 74'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Gebeler, hastalar ve engellilerin sıra ile bekletilmeden oylarını vermeleri ve yaşlılar ile engellilere yardım edenlerin de öncelikle oy kullanmalarına izin verilmesi Madde 90'da belirtilmiştir.

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un “Birleşik Oy Pusulasının Atılması ve İşaretleme” başlıklı 93. Maddesine göre refakatçi eşliğinde oy kullanma prosedürü ise şu şekilde düzenlenmiştir:

Madde 93 - Kapalı oy verme yerinde birleşik oy pusulasını katlayıp yapıştırdıktan sonra, seçmen burasını terk eder ve birleşik oy pusulasını sandığa bizzat atar. Körler, felçliler veya bu gibi bedeni sakatlıkları açıkça belli olanlar, bu seçim çevresi seçmeni olan akrabalarından birinin, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımı ile oylarını kullanabilirler. Bir seçmen birden fazla malule refakat edemez. Kurul başkanı, oyunu kullanan seçmene kimlik kartını verirken seçmen listesindeki adı karşısına imzasını attırır. İmza atamayanların sol elinin başparmağının izinin alınmasıyla yetinilir. Bu parmağı olmayan seçmenin hangi parmağını bastığı yazılır"

Soru - Belediyeler Bünyesinde Gerçekleştirilen Hizmetlere İlişkin Yasal Bir Dayanak Mevcut Mudur?

"Engellilere yönelik olarak Belediyeler bünyesinde gerçekleştirilen çeşitli hizmetler; yardıma muhtaç olan engellilerin barınması için bakım ve rehabilitasyon merkezleri açmak; danışma ve rehberlik merkezleri açmak; ücretsiz muayene ve ilaç yardımı yapmak; ayni ve nakdi yardımlarda bulunmak; belediye otobüslerinden ücretsiz veya indirimli yararlanmalarını sağlamak; özel kurslar düzenlemek; yarışmalar, şenlikler, geziler ve spor müsabakaları düzenlemektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinde hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırasının belediyenin mali durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirleneceği, belediye hizmetlerinin sunumunda engelli, yaşlı, düşükün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Büyükşehir belediyelerine ise verilen görevler 5216 sayılı kanunun 7.maddesinde düzenlemiştir. Büyükşehir belediyelerinin sosyal nitelikli görevleri de maddenin (n) bendinde "Gerektiğinde sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak", (v) bendinde "Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak" şeklinde yer almaktadır.

Büyükşehir belediyeleri için 5216 sayılı kanununa 01.07.2005 tarih ve 5378 sayılı kanunla eklenen "Ek madde 1" ile engellilerle ilgili bilgilendirme, bilinçlendirme, yönlendirme, danışmanlık, sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmetleri vermek üzere engelli hizmet birimleri oluşturulması, bu birimlerin faaliyetlerini engellilere hizmet amacıyla kurulmuş vakıf, dernek ve bunların üst kuruluşlarıyla işbirliği halinde sürdürmeleri öngörülmüştür. Bu çerçevede "Büyükşehir Belediyeleri Engelli Hizmet Birimleri Yönetmeliği" 16.08.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca 5378 sayılı Engelliler Kanunu ile Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler, şehir içinde kendilerine sunulan ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerinin engellilerin erişilebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri 2012 yılına kadar almakla ve mevcut

Özel ve kamu toplu taşıma aralarını engelliler iin erişilebilir durumuna getirmekle görevlendirilmiştir"

Kaynak: <http://alo183.aile.gov.tr/mevzuat-bilgi-portali/engelli-haklari> 09.02.2018